

Kommunledningsförvaltningen
Åsa Åbom

2025-01-22

Dnr KS 2023-429

Kommunstyrelsen

Motion (MP) - Menssäkra kommunens verksamhetslokaler och arbetsplatser, svar

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen bifalls avseende en succesiv menssäkring i linje med motionens intentioner, inom ramen för nämndernas budgetramar.
2. Samtliga nämnder får i uppdrag att genomföra en succesiv menssäkring av aktuella verksamheter i en takt som ryms inom befintlig budgetram.

Ärende

I en motion daterad 2023-04-03 föreslår Maria Moraes (MP) och Linda Hagman (MP) att:

- kommunen stegvis menssäkrar alla kommunala verksamhetslokaler och arbetsplatser med start på skolor, idrotts- och kulturarenor.

Motionärerna föreslår vidare att processen med att menssäkra alla kommunens verksamhetslokaler och arbetsplatser kan ske stegvis. Detta med en första prioritering avseende skolor, idrotts- och kulturarenor där unga vistas men med en ambitionsnivå som innebär att menssäkring även sker av de arbetsplatser där kommunen är arbetsgivare.

Kommunledningsförvaltningen föreslår ett bifall av motionen avseende en stegvis menssäkring för kommunens skolor och tillhörande idrottslokaler, avgränsat till högstadieskolor och gymnasieskolor, samt kulturarenor där unga vistas i första hand. Därefter ett successivt införande av motionens intentioner i övriga delar, där hänsyn måste tas till verksamheternas ekonomiska förutsättningar. Kommunledningsförvaltningens förslag till bifall omfattar dock inte skolverksamhet för lägre årskurser där det är särskilt positivt att elever vänder sig till elevhälsan för tillgång till mensskydd, vilket kan initiera värdefulla samtal om hur kroppen och mens fungerar, något som inte alla elever har möjlighet att prata om hemma.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (MP) - Menssäkra kommunens verksamhetslokaler och arbetsplatser, svar 2025-01-22

Motionen

Bakgrund

Menssäkring av en verksamhet omfattar normalt flera delar; dels en fri tillgång till mensskydd på verksamhetens toaletter och eventuellt i omklädningsrum, dels att lokaler är utrustade med handfat och papperskorgar. Menssäkring kan också innefatta att det finns information om mens som motverkar tabun, okunskap och felkunskap om mens. Inom skolans verksamhet kan informationen innefattas i undervisningen. Hur många toaletter som utrustas med mensskydd liksom omfattning av informationsinsatser kan variera.

I Linköpings kommun har bland annat ungdomsverksamheterna Kulturscener och ungdom och Linköpings stadsbibliotek menssäkrats. Erfarenheterna av menssäkringen i dessa verksamheter är goda och ses som en insats för ökad tillgänglighet och inkludering.

Utbildningsförvaltningen

Den centrala elevhälsan bedömer att de kommunala skolorna har god kännedom om menscykeln och mensskydd och att samtal om menstruation och mensskydd ingår i elevhälsans kommunövergripande lektionsserie om hälsa liksom i elevhälsans hälsobesök. I samtliga skolor finns mensskydd, både tamponger och bindor att få hos skolsköterskan. I flera skolor finns det även mensskydd att hämta hos lärare och/eller annan skolpersonal.

Elevhälsan ser vissa nackdelar med att ha fri tillgång till mensskydd på toaletterna; framför allt för barn som nyligen börjat menstruera. En aspekt av detta är att skolsköterskan eller andra vuxna i så fall inte får tillfälle att fånga upp och prata med elever som annars skulle sökt upp en vuxen för att be om mensskydd.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter består av fyra avdelningar: Bibliotek, Kultur, Ungdom och fritid, Idrott och friluftsliv. Utav dessa är avdelning Bibliotek (Huvudbiblioteket och närbibliotek) samt kulturscenerna (Agora, Skylten och Arbis) vid avdelning Kultur menssäkrade. Vid avdelning Ungdom och fritid är ungdomsverksamheten menssäkrad medan Kulturskolan arbetar med att menssäkra sin verksamhet. De redan menssäkrade verksamheterna har barn och unga som sin primära målgrupp. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar även för bland annat idrottsanläggningar och skolidrottshallar. Menssäkring av toaletter i anslutning till skolidrottshallar behöver stämmas av med Utbildningsförvaltningen då förvaltningarna samnyttjar dessa lokaler.

Ekonomiska konsekvenser

Uppskattade kostnader som skulle uppkomma genom menssäkring är inköpskostnad (engångskostnad) och driftkostnad. Uppskattade kostnader för en menssäkring i stor skala anges nedan. Omfattningen på

menssäkringsinsatserna bör dock anpassas och ske successivt utifrån hänsyn till ekonomiska och praktiska förutsättningar i respektive förvaltning/nämnd.

Uppskattade kostnader för Utbildningsförvaltningens alla kommunala skolor åk 7-9 och gymnasiet (exkl skolornas idrottshallar):

- Inköpskostnad (engångskostnad) 1 000 tkr – 2 000 tkr beroende på egen regi eller extern leverantör.
- Driftkostnader bedöms till 1 600 tkr per år.

Uppskattade kostnader för Kultur- och fritidsförvaltningen för samtliga skolidrottshallar:

- Inköpskostnad (engångskostnad) 250 tkr - 500 tkr beroende på egen regi eller extern leverantör.
- Driftkostnader bedöms till 700 tkr per år.

Kostnader för kommunikation, information, administration tillkommer. Ingen samlad beräkning har gjorts för kommunens övriga lokaler och verksamheter

Kommunala mål

Tillgången till mensskydd och menssäkring av kommunens verksamheter påverkar särskilt följande av fullmäktiges mål för perioden 2024–2029:

- Ett Linköping med minskad segregation
- Lättillgänglig, god och jämlik välfärd
- Skolor med fokus på kunskap och studiero
- Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning

Även Kultur och fritidsnämndens mål om att "Mötesplatser och anläggningar upplevs trygga och välkomnande" berörs.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att satsningar på menstruell hälsa och tillgång till mensskydd till övervägande del har positiva effekter för jämställdheten. Insatser för att synliggöra, normalisera och ge fler ökad kunskap om menstruell hälsa är avgörande för att främja sexuella och reproduktiva rättigheter. Menssäkring som metod för att i ökad grad tillgängliggöra mensskydd och på andra sätt informera om, normalisera och

synliggöra mens är därför en utveckling som bedöms bidra till att kommunens verksamheter blir mer jämställda.

Samråd

Samråd har skett med Kultur- och fritidsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen som bedömer att menssäkring i första hand bör prioriteras i kommunens skolor och tillhörande idrottslokaler, avgränsat till högstadie- och gymnasieskolor, samt kulturarenor där unga vistas. Kultur- och fritidsförvaltningen är överlag positiva till en fortsatt menssäkring under förutsättning att ekonomiska förutsättningar finns och att planering och tidplan återfinns under nämndens ansvar.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

En information har givits de fackliga organisationerna via mejl den 27 november 2024.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Samtliga förvaltningsdirektörer